

GILDE VAN SINTE LUITGAARDE was een vereniging van Vlaamsgezinde, hoofdzakelijk Westvlaamse intellectuelen, die o.m. onder impuls van leraren van het Sint-Lodewijkscollege te Brugge tot stand kwam met de bedoeling in te staan voor redactie en verspreiding van het tijdschrift *Rond den Heerd*. De stichtingsvergadering had plaats op 13 februari 1874; erevoorzitter werd D. Meersseman, voorzitter de hoofdredacteur en eigenaar van *Rond den Heerd* A. Duclos, en secretaris P. Baes.

De Raad vergaderde om de veertien dagen en het lag in de bedoeling jaarlijks een algemene vergadering te houden. De aanval die Nolet de Brauwere van Steeland juist in de stichtingsmaand tijdens een zitting van de Koninklijke Academie tegen de Westvlaamse „particularisten” richtte, werkte als een katalysator: de gilde zou gedurende enkele jaren niet alleen de groei van *Rond den Heerd* beogen, maar haar activiteiten hoofdzakelijk toespitsen op de verdediging van de rechten van het Westvlaams. Er werden vier algemene vergaderingen gehouden: 18 augustus 1874, 1 mei 1876, 20 augustus 1877 en 21 augustus 1878. Dit was de bloeitijd van de gilde, waarvan het ledental intussen gestegen was tot honderdtweeënveertig. De Raad bleef nog vergaderen tot 1883, maar een jaarvergadering werd – men zei niet om welke reden – niet meer samengeroepen. Gezelle, de stichter van *Rond den Heerd*, maakte wel deel uit van de gilde, maar woonde geen enkele vergadering bij; uit een brief die hij na lang aandringen van P. Baes ter vervanging van een beloofde bijdrage aan het bestuur had gezonden en die in de *Handelingen I* verscheen, blijkt dat hij wel dezelfde doelstellingen nastreefde, maar zich niet kon verzoenen met sommige methoden van de gilde. Hij bleef deze trouwens altijd, in strijd met de officiële benaming, Sinte-Lutgardsgilde noemen, een naam die hij gegeven had aan een door hem in 1862 gestichte vereniging, die blijkbaar nooit een duidelijke vorm gekregen had. Na haar verdwijning zouden nog herhaaldelijk – ook door Gezelle – pogingen worden aangewend om de

Gilde van Sinte Luitgaarde uit haar as te doen herrijzen, maar telkens tevergeefs. Intussen kwam, weer door toedoen van Gezelle, de Dietsche Bie-halle tot stand, die de aanleiding was tot de stichting van Biekorf.

LITERATUUR: *Handelingen van de Gilde van Sinte Luitgaarde*, I (1875), II (1876), III (1877), IV (1879); - P. Allossery, *Kan. Adolf Duclos (1821-1925). Met een kijk op den zoogenaamden taalparticularistenstrijd* (1930); - A. Viaene, *Gezelle's Sinte-Lutgardisgilde*, in *Biekorf*, jg. 51 (1950, p. 211-213); - J. Geldhof, *Pieter Baes en de Gilde van Sinte Luitgaarde*, in *Biekorf*, jg. 60 (1959, p. 301-307, + bijlagen p. 308); - A. Viaene, *Guido Gezelle en de Gilde van Sinte-Luitgaarde 1874*, in *Biekorf*, jg. 64 (1965, p. 366-368, + bijlagen, p. 304).

JOZEF BOETS